

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De concilio generali unius obedientie in scismate

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

qui non aspiciat periculum diuisionis ciuili in regno francie/qualis nō fuit a diebus sue institutionis. Et sane eo piculiosior eēt diuio q̄ magis intranea/ r̄ q̄ magis inter capita regni. Et q̄ sub specie religionis fieret. Nā nīc expectandū eēt illud qd̄ dicit scriptura. Amic⁹ q̄ vult recedere ab amico/occafiones q̄rit. Et illd̄ decreti. Scisma disponit ad heresim. qz̄ recedēs ab eccia/errores fingit vt̄ recte discessisse videat. Et hoc iam piculū habem⁹ in ianuis nisi celeriter r̄ cautissime puidem⁹. Addito q̄ nlla sit iplacabilior r̄ irremediabilior diuio/ q̄ illa q̄ fit sub religionis p̄textu. In tm̄ q̄ in h̄ casu putet frater se obsequiū p̄stare deo pse q̄ndo fr̄s. Addito p̄terea q̄ magna ps/ ne dicā maior nō spōte/ p̄sensit in subtractionē. Vel nūc/ dū videt q̄ secuta sunt/ voluntaria r̄ p̄missima ē obedire r̄ reuerti/ nec obstat forte ad reuertendū nisi timor. q̄ sublatō/ r̄ data audacia/ ipi ēt cū piculo corporis et rez suaz/ suā oñderent voluntatez. Quid si descenderim⁹ ad p̄ricularia/ q̄ sciēt omittim⁹/ arbitramur idubie q̄ rei hui⁹ ingēs r̄ horredus pateret aspectus. r̄ stuporē vehementē sola sui cogitationē causaret. Vt ve regno huica scandalē. ve pesti scismatice/ si diuisionē in regno adducat. sicut iā posuit in iperio. Sed ve supra modū si nob̄ hereses p̄uriat. qd̄ ipm̄ scisma irremediabilē radicez/ r̄ radicatuū iugiter alatur/ crescat/ dilatetur/ atqz̄ roboretur.

Et his omnibus

bincinde tactis/ r̄ insolus/ p̄picuū est in q̄ li labyrintho vic̄ egressibili positi sum⁹/ et vincul⁹ vic̄ extricabili/ irreniti/ q̄si vic̄ p̄suerim⁹ in r̄betib⁹ pedes/ r̄ in macul⁹ eozuz ambulem⁹/ iuxta v̄ba Job. Cū igit̄ agustie nob̄ sint v̄ndiqz̄/ r̄ cū igram⁹ qd̄ agere debeam⁹. ego in insipientia mea h̄ solū vido residui r̄ cōsiliū/ cū iofaphat rege. ij. Paralip. x. Ut oculos n̄ros ad deū dirigam⁹/ si forte auertat irā suā a nob̄. Si forte nō auferat cōsiliū a prudentib⁹/ r̄ seniorib⁹/ sic videtur hactenus abstulisse. Quāuis h̄ fieri in tāta peccōz abominabiliū colluue in tam obstinata r̄ icorrecta flagitioz nephādoz multiplicatiōe/ vic̄ expecto r̄ vic̄ spo. nisi q̄ mie dī n̄ ē nūc⁹. r̄ sol⁹ ē medic⁹/ q̄ despatoz morbos ad sanitatē adducit. ne gliet̄ aū eū stulta p̄sumptio ois carnis. q̄si hō pacē effecerit. Si qd̄ autē vel in dubio dicere

necesse sit/ p̄ medio p̄nti dīcā sub correctōne. Videt̄ itaqz̄ aū oia/ tractādū h̄ nego/ ciū int̄ d̄nos oēs de sanguie regio. cōi cōfē su/ r̄ absqz̄ maliuola/ aut acerba cōtentiōe. cum q̄busdā p̄tis nō nimis hinc vel inde affectas. Et q̄ nō tm̄ timerent de statu suo in postez/ nec tm̄ affectarēt nouā stat⁹ exaltationē q̄ mētiri velle p̄sumerent/ iordina/ to/ timore/ odio/ v̄l fauore/ cuiuscūqz̄. Quibus in v̄nū p̄gregat⁹/ r̄ ambulare volētib⁹ i domo d̄ni cū cōsensu/ spandū est in illo q̄ ē deus pacē r̄ dilectiōis. r̄ cuius locus in pace fact⁹ est. r̄ q̄ est in medio eoz. q̄ se cōgregant in noie suo. q̄ ipse expedies aliqd̄ in materia m̄strabit. Alioq̄n si seoz/ sū p̄ p̄tentiones/ r̄ p̄cialitates/ r̄ similitates/ r̄ cōmīnatiōes/ negociū h̄ de pace restaurāda tractet. nō nisi diuioes crudeliores/ r̄ multipliciores generabunt⁹/ r̄ erit immedicabile vulnus. Et tandē qd̄ dei pietas auertat su/ p̄ capita n̄ra dū p̄cedem⁹/ r̄ ritabimur/ imo dū nos plus q̄ hostiliter ad mortē p̄sequemur/ irruent q̄quauerū/ hostes alieni/ insidiatores regni hui⁹/ ad p̄dandū r̄ vastādū parissimi/ nos iā/ nō vt̄ hostes suos/ s̄ vt̄ scismaticos r̄ hereticos/ r̄ saracenos liberius p̄sequēdos inuadēt/ vt̄ in fabulis aq̄la fecisse fingitur/ de rana/ r̄ mure/ certantibus. Sit v̄tinam van⁹ iste timor quem timeo nec tm̄ timere desinā/ pus q̄ aliqd̄ remediā dī genus aliud q̄ queri video/ aspiciere me ruero. Finis.

Sequuntur quedā

p̄p̄tatum dominū Johem Berson edita tempore scismatis ecclesie.

Atur⁹ occasione sapiētibus vt̄ sapientiores fiant. p̄pono eoz̄ examinationi p̄positiōes negatiuas/ q̄ sequuntur super materia cōis cōsiliū huius obedientie. Et qd̄ patebit citius si sit expediens aut nō/ cōciliū h̄mōi celebrari r̄ si sic q̄ cautela debeat obseruari.

Non expedit fieri

cōciliū generale hui⁹ obediē/ ad tractādūz r̄ sentētiandū de criminib⁹ d̄ni B̄ndicti sibi p̄ q̄sdam ipositis/ v̄puta de piurio/ r̄ scismate/ r̄ heresi/ aut de suspitione vehemēti sup̄ istis. Primo qz̄ obedia ista in se r̄ in p̄tib⁹ suis diuisa est circa iudiciū/ de actis p̄ papā. alijs dicentib⁹ qz̄ bonus est/ r̄ suffi-

De concilio generali

cienter obtulit p̄sertim nouissime, alijs cō/
trariū asserentibz. Tractare igit̄ talia corā
multitudine multipliciter diuisa/ esset po
t̄ induratio ⁊ noua multiplicatio diuisio
nū. q̄ illaz sedatio. attento q̄ ita req̄reret
dñs B̄ndict̄ fieri sup̄ dictis hereticis illo/
rū q̄ sibi subtraxerunt. ¶ Secundo qz cō
ciliū h̄mōi ad hūc finē. aut fieret fm̄ formā
p̄scriptā a iure. aut noua inuētiōe. Si pri
mo mō p̄stat q̄ b̄ndict̄ deberet p̄esse etiaz
sub noua submissione/ ⁊ tñ rebz stantibz vt
stāt nō videt̄ q̄s loc̄ esset ap̄t̄ sibi ad secu
ritatē cū detineat̄ inclusus. Nec videt̄ q̄ p̄
manētes in subtractione sue vocationi obe
dirēt. et ita nihil agerēt. Si aut̄ fieret cōcili
um p̄ nonos modos p̄ter formā iuris/ non
videt̄ mod̄ h̄simil̄/ aut̄ celebratiōez cōcili/
quō plati ⁊ p̄ncipes in vñū cōcordarēt. vno
volente vñū modū/ altero aliū. et cēt tracta
tus in tractādo h̄ dispendiosissim̄ ⁊ sūptu
osissim̄ sine maḡ fructu. ¶ Tertio qz in de
terminatione hui⁹ materie necesse esset multa
p̄currere et allegare/ tāgentia fidē ⁊ mores/
sed tales materias nō expedit in h̄ cōcilio v̄
tilare ad determinādū. put̄ statim dictū est
¶ Quarto qz nūc oīa p̄nt fieri ad vnitatē
vniuersalē eccie/ erga aliās p̄curendā/ quē
admodū si tota hec materia cēt i cōcilio isto
terminata/ siue papa remaneat siue nō/ at
tento q̄ offert oīa q̄ nouiter elect̄ quecūq̄
posset offerre/ imo ap̄d talem aut̄ p̄ tali no
uiter electo/ fieri possent noue colligatiōes
et p̄firmatiōes peiores p̄ozibz/ et fieret h̄simi
liter noua diuisio/ aut̄ iā facta p̄tinuare
tur in hac obediā. ¶ Non expedit fieri cō
ciliū ad tractādū determinatiue materias/ si/
dei. Rō ad h̄ qz esset dare occasiōē scādali
⁊ piculi magni i fide n̄ra. si aliū determinar̄
ista p̄s siue altera/ in materia q̄ oēs tāgit. et
q̄ ab oibz d̄z approbari. quē admodū patu
it de latinis ⁊ grecis. Facile tñ cēt ⁊ h̄simi
le q̄ determinationē in hac pte factaz/ non
approbaret altera p̄s. p̄t̄m si in aliq̄ tāgi
videret̄ stat̄ eoz in materia hac scismatis.
sicut tñ tāgeret etiā apud istā pte. Et forte
ita apud aliā d̄nr multe assertiones de fide
in q̄bz esset aduersissima sn̄ia int̄ diuersas
obediētias. imo ⁊ inter multos eiusdē obe
dientie. Ut sup̄ materia appellatiōis a pa
pa. Et super eo q̄ renuēs cedere/ aut̄ celsio
nē facere est scismatic̄. Et q̄ non adherēs
subtractioni est suspect̄ de scismatic̄/ vel
ecclesie aduersus/ vel in latitudine scismatic̄

corum/ et ita de similibus multis/ Constat
qz de p̄ma istaz p̄positionū est p̄trouersia i
regno francie apud theologos ⁊ decretistas
⁊ inter multos de cōcilio regis ⁊ de plamen
to/ ⁊ alios de vniuersitate. ⁊ inter se mutuo
ampli⁹. qm̄ altera obediētia nunq̄ tales
p̄cederet. imo reputaret erroneas/ p̄ter q̄
p̄spicuum est nō esse tutū talia determinā
re p̄ modū auctoritat̄ cōcili generalis. S̄
nec deberēt tales assertiones leuiter in p̄
cularibz poni qz reputat̄ h̄ ab alijs ad inu
riam suā. vt dicere q̄ error sit in fide si asser
ratur q̄ stante dubio probabili de papatu
apud duos contendentes alteri sit adherēs
dubiu⁹ p̄babile/ q̄ sit in casu presentis scis
matis. et tñ vtraq̄ obediētia dicit̄ obediēs
dū suo. Et ita de similibus. vt q̄ nō sit alia
via humanit̄ iuenibilis ad sedandū scisma
q̄ via celsionis/ cum iam videatur reddita
p̄t̄ se inefficax/ nisi cōcurrat salte cōciliū
generale/ quod excludere non bene saperet
⁊ qz certe circūstantijs negocioz variatis
p̄nt vie ⁊ remedia ad vnitatē habendā/ vari
rio modo repiri. sicut ⁊ necessariū esse expe
rientia p̄ns notum facit. ¶ Non expedit
fieri cōciliū h̄mōi ad tractandū reformatōez
eccie in moribz per modū determinatiōis.
Ratio ad h̄ est q̄ ad multa eadē sicut ad p̄ce
dentem p̄positionē. addito qz reformatō ec
clesie vniuersalis/ fieri nō p̄tin moribz/ sine
abolitione multoz statutoz sup̄ excoicatio
nibz ⁊ ceteris traditiōibz nimis multipli
catis/ que nec obseruant̄ nec obfuarī p̄nt
rōnabiliter vbiq̄/ p̄ter varietatē mox ⁊ tē
poz. Et tñ tales remotiones statutoz ⁊ ca
nonū antiquoz/ aut̄ additiones nouoz
fieri neq̄unt rōnabiliter p̄ tota ecclesia sine
consensu cōmuni. alias posset esse statiz di
uersitas nimia in moribus ⁊ iudicijs/ quo
ad ea que papa et cōsilia statuerūt. Si vero
diceretur qz multa bona p̄nt ibi auisari di
scuti sed nō determinari/ pauca esset ibi vni
litas in cōpatione tanti facti. nam paucivi
ri l̄rati et p̄bi/ facilliter et forte p̄gruentius
ista considerarent/ extraherent ⁊ ordinarēt
¶ Holo tamen dicere qn̄ in multis partibus
possit eccia p̄ suas p̄tes reformari/ imo h̄
necesse esset. Sed ad hoc agendū suffice
rent cōcilia puincialia/ ⁊ ad qdam satis ef
sent concilia diocefana ⁊ sinodalia/ put̄ su
per bacre iā aliq̄ septa sunt ⁊ auisata. si q̄s

vellet ad op^m manū mittere et ad fortia. **S**z
 beu desolatione desolata est ois terra / qz ne
 mo est q̄ recogitet corde. et q̄runt oēs q̄ sua
 sūt. **N**on expedit p̄ restituēdo obedienti
 am pape in spūalibz fieri p̄ciliū hmoi ge
 nerale. Primo qz videt implicatio sicut ta
 cū est qz maneat subtractio hmoi a papa
 et qz fiat p̄ciliū. Secūdo qz facili^r ista resti
 tutio et reductio tractari poterit in solo reg
 francie si vez sit qz oēs alij iam restituerūt
 obedientiā. aut in ea p̄māserūt si vez sit et
 qz subtractio nō est facta pape etiā in regno
 nisi sub p̄ditione explicita / vt qdā dicunt
 aut saltē implicita et q̄ de iure et eq̄tate debz
 intelligi. **H**ec p̄ditō est / q̄ usqz papa fecerit
 debitū suū / et concesserit ea q̄ sibi petebant
 et p̄p̄ qz negationē fiebat subtractio. **N**az
 cessante cā cessare debet effectus. **A**ddi
 to hoc qz subtractio nullo mō potuit fieri iu
 ste / nisi ad finē vnionis / tanqz mediū ad h
 necariū. Alio qn tū malū et insolitū nullo
 modo posset a culpa defendi. **S**i ergo nūc
 videatur qz subtractio non p̄dest ad vnio
 nem. vel nō est necessaria / p̄pter p̄descensio
 nem pape ad ea que petebant / cessare ipsa
 debet. qz si rebz stātibz vt stant erga pape
 p̄mptitudinē de cedendo / nō pōt de nouo
 fieri subtractio. sic p̄cedere hnt aduersarij
 vt videt. non p̄t aut debet eisdem rebz stā
 tibz eadē subtractio p̄tinuari. **T**ertio qz
 restitutio hui⁹ obedientie q̄ ad spūalia fieri
 comodius et breui^r p̄t per assensum cardī
 naliū / et reconciliationem mutuā / indulgē
 do p̄terita / ratificando que ratificāda eēt
 ad cautelā futuroz / et emendationem secu
 riorē p̄teritoz / et p̄scientiaz serenationem
 et ad abolendam omnē infamie aut rebel
 lionis notā / et q̄tinus in viā pacis cōi anio
 et eodē pede p̄cederz hoc obedientia p̄cordi
 us / qm̄ faciendo restōem debitīs modis
 nec subtrahētes / nec ille a quo facta est sub
 tractio / remaneret notati de talibus / quod
 difficilius esset euadere. si p̄c conciliū ali
 qd⁹ feret determinatiua decisio.

Non expedit cōciliū tale celebrari p̄ re
 stituendo obedientiā pape in administra
 tōibz bñficiōz / et alioz hmoi. qz h̄ annexa
 sūt spūalibz. tū p̄t spalia notari. **P**rimo
 qz rōnes aliq̄e potes de non expediendo
 reformationē ecclesie vniuersalem in mori
 bus tractare / faciūt p̄ hac p̄te et p̄ altero p̄n
 cipali argumēto ad hāc p̄tē. **T**amē aduer
 tendū est / qz si p̄cederet papā h̄re de iure

diuo dñum vniuersale spūaliū et tpaliū / re
 spectu oim. **T**ū p̄stat qz p̄ diuersitate tpm et
 locoz et statūū. nec papa / nec eccia habue
 rit aut h̄re dñit / in talibz dispensationibus
 aut administrationibz bñficiōz / tpaliū iu
 risdictionū / sile exercitiū aut executionem
 aut vsū. **I**taqz notū est qz eccia tpe xpi et
 aploz nullū habuit exercitiū aut executio
 nē iuridicā et ciuilit̄ circa hmoi spalia / imo
 xps plus videt factō et vbo tale exercitiū iu
 risdictionis ciuilit̄ phibuisse / qz p̄misse. **I**z
 nō dicā qz phibuerit aut oppositū p̄solue
 rit / nisi p̄ loco et tpe. **Q**uia enī eccia tūc ml
 tiplicanda erat per discursum aploz et h̄b
 lū. iō talis iurisdicō tpalis et possessiones
 fuissent eis ad impedimētū / et tales sunt ad
 h̄ p̄gruentie multe. **S**ed p̄ tpe Siluestri
 et Cōstantini magni placuit dño ad dilata
 tionē eccie inspirare tum p̄stantino / qz tal
 les possessiones daret. tū eccie qz reciperet / et
 durauit hmoi dotatio ecclesie vsqz ad tēpa
 nra p̄ successiones sanctissimoz patz **G**re
 gorij et Ambrosij et alioz / qz non est credi
 bile in retentione taliū errasse cōtra xpi ius
 sionē. **S**ed longe aliter in p̄mitiua dotatio
 ne distribuēbant bona talia / qz postmodū
 tpe platoz / qz ceperūt paulatim refrigescē
 re a sanctitate poz / tandem abusi sunt tali
 ter collationibz bñficiōz et hmoi administra
 tione / qz pape paulatī et successiue ad se ml
 ta renouauerūt / vsqz ad eo / qz finaliter dans
 occasiōibz et acceptis / qz nō est h̄ op^m recita
 re / q̄ si tota collatio et iurisdicō talis / penes
 papā et ei⁹ curiā remanebāt. **I**ta vt vix eēt
 p̄lat⁹ q̄ posset minimū bñficiū p̄ferre. **L**ō
 currebāt ad h̄ exactiones multiplices p̄ sta
 tu pape et cardinaliū / et si fraudes et abusus
 et simonie cōmitterent / relinq̄ iudicanduz
 exp̄tis. **D**ecid̄ circo dixi qm̄ forte aliq̄bz
 videt qz sit expediēs eccie vniuersali / redi
 re oia ad p̄stinū statū eccie. seu illi⁹ q̄ fuit tē
 pore aploz q̄tū fieri p̄grue posset / abiectis
 talibz iurisdicōibz p̄ magna p̄te / q̄ reddi
 derūt ecciam totā brutalē et carnalē / et nihil
 fere sapientē de his q̄ dei sunt erga salutem
 animaz / non ex se q̄dem sed abuentiū vi
 tio. **U**el redeūdū esset ad statū eccie tpe sil
 uestri et gregorij / qm̄ q̄libet p̄latus dimittē
 batur in sua iurisdicōne et sollicitudinē
 parte / et papa tenebat que sua erant / absqz
 tot refectionibus tot et continuis magnis
 qz exactionibus p̄ sustinendo statū curie et
 capitis nimis forte crescentem / suū ceteros

De concilio generali

membroꝝ status. ¶ Ad sciendum igitur istud/cum multis appenditijs de pũsioe clericorum sufficientiũ rē. 7 ad puidendũ expediēs est fieri determinationem 7 reformationem vniuersalē ecclesie. nā vniuersalē statũ tangit. Sed dictum est p̃us q̃ reformatio talis fieri non debet in cōsilio solius obediētie istius. ¶ Si vero quis obijciat q̃ istud sic stare non p̃t cū eis que dicta sunt de restitutione obediētie quo ad sp̃alia/quoniā esset ita bene periculũ in obediētie culpabilis in vno sicut in alio. Respondetur q̃ latissima est differentia in sp̃ialibus 7 temporalibus quo ad hoc/7 vti nam fuisse bene semp̃ intellecta a p̃oribus 7 modernis. forte q̃ adhuc starent greci cū latinis. Parer enim ex p̃ore deductione q̃ papa potest remanere papa vniuersaliter in p̃fectiōe magna imo maiori q̃ erat Siluester/7 tamen nullum habebit exercitiũ actuale circa temporalia ecclesie vniuersalis per dioceses/ q̃sumcunq̃ habeat dominium vel plenitudinem potestatis in habitu/que potestas ex causis certis p̃t cohiberi 7 arceri. immo debet/ ne exeat in actũ sed dimittat singula singulis ministrare. Nonne christus fuit papa perfectissimus nõne similiter Pet̃. ipsi tamen omne exercitiũ abdicauerūt a se in talib̃/ q̃s̃ christ̃ cum summa facilitate illud obtinere potuisset. Nihil ergo de p̃fectione status summi pontificis diminuit/ si pro causa rationali/remouetur ad temp̃ aut suspenditur sibi/7 anxia sollicitudo/7 torcuraz immoztaliũ 7 piculosissimarũ in anima 7 corpore pro h̃m̃i exercitio circa temporalia distribuenda aut conferenda. augetur poti⁹ sua p̃fectio. 7 gratulari p̃fecto deberet in domino. ¶ Videtur vltcrius pro hoc multis q̃ non expedit vnũ solum caput p̃esse in tali exercitio administrationis t̃paliũ. sicut expedit immo sicut necesse est vnũ soluz p̃esse in sp̃ialibus respectu omnium. Cui⁹ ratio est quia ea que fidei sunt debēt eadez apud oēs/7 hec identitas 7 vnitas vic aut nunq̃ p̃petuari potest/ nisi recursus eēt finalis ad vnũ caput. Sed de traditionib̃ humanis p̃ regimine temporalium ecclesie/ totaliter oppositũ inuenit. quoniā p̃m varietatē tempoz locoꝝ/7 gentiũ/7 respectuum variãde sunt decretales 7 ordinationes super collationib̃ 7 regimine taliũ t̃paliũ. ¶ Ex his omnibus que lat⁹ possunt deduci

ci pbabiliter vellēt aliqui dicere nõ esse expediēs fieri conciliũ decisivũ sup̃ restitutõne vniuersali t̃pali administrationis pape. Sed sup̃ hoc debet conciliũ vniuersale celebrari. Nec oportet illos esse vel dici scismaticos/ q̃ occasione data 7 accidere/ talem in temporalibus fecerūt aut faciūt subtractiones q̃ etiã stante vnitate eccle/talis subtractio cõtingebat vel in toto vl̃ in pte fieri fortassis debuisset/7 h̃ si absq̃ grauiori scissura in sp̃ialibus hoc potuisset cõtingere. 7 ita sapiētissima lucet in hac pte dei puidenna. q̃ ex malo scismatico/ alia bõa sciet elicere. ¶ Et si petat de quo viueret papa interim 7 cardinaliales. Respondetur q̃ si faciant debitum suũ laborãdo 7 diligenter inquiredo sinez scismaticis. p̃sumẽdum est q̃ cito inueniẽt/ 7 tũc puidabit eis cõciliũ generale qualiter erit expediēs bon estũ p̃ statu tantorũ dñorũ. Similit̃ de modis pũsionis sufficientiũ clericorum tũc tractandũ esset p̃ futuro ¶ Non expedit cõciliũ p̃fatum fieri tanq̃ viarũ vnionis t̃m̃modo reprimũ. Ratio est q̃m̃ materia h̃m̃i iã totaliter apta est 7 discussa. q̃ ad possibilitatē viarũ 7 r̃onabilitatē vel irrõnabilitatē eaz/7 non restat nisi cõuenire istã obediētiã cũ altera in aliqua viarum. Hoc autē fieri potest/ si vnq̃ debeatur fieri absq̃ tali cõcilio huius obediētie q̃m̃ non videt q̃ alia cõclusio ibidem concluderet/ q̃s̃ q̃ summarẽt aduersariũ de aliq̃ via assumenda. si eni vña particula ris viarum limitaret incidere in incõueniēs quale patimur. ¶ Ex his oibus nõ determinatiue positis sed t̃m̃modo examinatiue/ videtur seq̃ q̃ nullo modo expedit nũc cõciliũ istũ obediētie fieri nisi forte solũ ad habendã liberã in p̃sulcõ deliberationē. 7 plenã p̃cordiã capitũ 7 mēbroꝝ ad inuicē/ sup̃ modo 7 forma vñendũ hanc obediētiã fecũ 7 cũ alia/7 hãc vñionē cõcorditer p̃sequedi. ¶ Ad qd̃ ampli⁹ declarãdũ/ possent adduci p̃riculares circũstantie sup̃ diuersis affectionibus 7 int̃erionib̃ diuersoz. 7 super piculo maõio nouaz dissensionũ sub oriendaz 7 vic vnq̃ sopiẽdaz in sp̃ialibus 7 t̃paliũ. Nisi p̃us autē oia limitarent ea q̃ tractãda eēt in cõcilio sup̃ q̃b̃ fieret. Nisi p̃terea fieret talis pũsio sup̃ p̃missis nõ det̃minãdis q̃ tãgũt fidē 7 vlem ecciam/ q̃ cõuocato cõcilio nulli sup̃ ipa disceptare aut saltē det̃minare p̃sumeret. Deniq̃ p̃statã liq̃s affectã/ totalē penit⁹ decisioẽ b̃ndi

eti. et alij penit? si nolunt. sed totis viribus obni-
terent. nec est ratio patens ad sui destitutio-
nem sic inveniēda ut dicitur. **R**estat igitur
cōi et p̄cordi p̄silio vel deliberatiōe t̄mmodo
q̄rere cū alijs viā aliquā in q̄ nobiscū p̄ue-
niāt p̄vniēdo eccliam. siue via illa sit p̄uen-
tio siue cōp̄missio h̄nis vim p̄siliij gene-
ralis i modificatiōe sua siue p̄siliū genera-
le formaliter siue cessio siue oēs vie in vni-
si debeat p̄fectus haberi finis put multi do-
ctores opinant. **N**ā et cessio ut dicitur fieri ne-
q̄t q̄ vniōne det verā in ecclia siue p̄silio ge-
nerali et p̄ p̄sibus neq̄ absq̄ p̄vniētiōe et p̄ser-
tim renūte cedere altero p̄tendentū q̄m
p̄ p̄siliū taliter artabit q̄libet aut artari po-
terit q̄ requiret eoz p̄sensus. **N**ā si dissen-
serint obedire p̄silio erūt palā scismatici. et
si scismatici erūt deponēdi. Quibz de p̄sili-
is p̄cedendū erit ad nouā electionē libere
fiendā sicut eis a vita separatis aut libere ce-
dentibz. **I**n v̄o ista sola causa vltimo
tacta sit sufficiens causa ad hoc q̄ expediat
aut de necessitate celebrandum sit h̄mōi cō-
lium cōe isti? obedientie/attēta difficultate
in cōnocādo et expens? et p̄iculis in p̄tinu-
ando. indicēt illi ad q̄s spectat. et incōueni-
entibz maioribz prudent occurraut. **U**t
v̄itas flāma ex discussione ventilatiōe cla-
rior emergat p̄ponemus et soluem? obiectō-
nes p̄tra viā mediā q̄ put expedit tacta est
In p̄mis dicēt aliqui p̄tra scdm expedi-
ens q̄ absq̄ discussione eoz q̄ hacenus fa-
cta sunt non p̄t sincere et p̄ p̄siliāz sere-
natiōe illud fieri quod p̄ponit. **N**ā si B̄n-
dictus ex vna p̄te cum suis adherētibz aut
alijs ex altera fuerit culpabiles de scismate aut
heresi vel de rebellione aut alio talivitiō. q̄
liter tales absq̄ recognitione p̄prie culpe et
postulatione venie indulgentiā apud deū
et homines merebuntur. non remittitur pe-
na nisi p̄fiteatur culpa. **S**ed responde-
mus q̄ hec obiectō frivola est et sophistica
atq̄ fieri posset in oī materia dubia sicut
fieri ad impediendū viam cessiōis libe-
re absq̄ discussione iusticie. **D**icimus igit
fm̄ catholicā veritatē q̄ in dubijs potest
fieri confessio sub conditione et ex tali con-
fessione veniam absolutam peccator cōse-
quet. **A**ddimus ad hec q̄ oia et fere oia di-
ci possunt dubia in foro exteriori que non
dū sunt iudicialit̄ diffinita. **P**ropterea n̄
lus erit scrupulus obediedo d̄no B̄n̄dicto
etiā vbi fuisset heretic? aut scismatic? si resi-

pisceret vel si h̄ non p̄staret per diffinitivā
sniam ecclie. Similr de subditis rebellan-
tibz si qui fuissent diceret. **Q**uis nesciat
multa apud antiq̄s patres et nūc q̄tidie to-
lerari. ut de simonijs et alijs que si iudicia-
liter essent ventilata et p̄victa tolerari non
possent. **S**upaddim? q̄ tota res p̄ns/ma-
gnis dubioz inuolutis p̄recta est et vtrius-
q̄ colorata **S**ed nec sunt aliqua que p̄prie
et nude tangāt opposita fidei q̄n magis in
factis diuersis et diuersi mode receptis q̄s
iure p̄sistunt. **N**ulli idcirco p̄nt aut vix p̄nt
de scismate et heresi p̄naces p̄vinci in hac
p̄te **D**eniq̄ dicim? q̄ regula mgr̄alis theo-
logie nō d̄ nos scrupul inq̄tare ut fiat di-
scussio illa. s. regla q̄ si illō sit dubiū an li-
ceat an si liceat illō fieri. si fiat certū ē illō cō-
peccatū q̄m p̄ p̄dicta nō habebit rōnabili-
ter dubiū de eis q̄ fuerint p̄cordata et p̄e-
supponet q̄libet aut nō errasse aut de erra-
tis penitere. et ita in suo honoris grada iu-
re aut saltem m̄a remanere. **E**terū ab
alijs scdm fieret obiectio p̄tra scdm expedi-
ens. **C**rimina inq̄unt nō ita generaliter re-
manere d̄nt impunita alioq̄n iacentium
tribueret delinq̄ndi. **S**ed nec salua p̄scien-
tia forsā poterit d̄ns B̄n̄dict? ea ratifica-
re aut nō infringere q̄ facta sunt nisi p̄p̄rim-
venia et nouā p̄firmatiōe singuli p̄ se pe-
tant. aut nisi de nouo abilitent et ordinent
Sed respōdm? q̄ frequēter p̄cipue i delictis
tangētibz cōitatem aut homines grandis
status/consultius tolerātur errores cōies.
q̄m vindicari severo rigore quererentur.
Nunq̄d nō tolerat ecclā meretricē? **N**ōne
hec est exp̄ssa prudētissimi Augustini sen-
tētia in sc̄ptis suis multis / cui? dicta sicut
nec alioz hic nō inserim? q̄ a clericis satis
cognoscitur. q̄ insup magis rōnem q̄re ta-
lia dicta sunt. q̄ vbi dicta sūt nūc et alias of-
ferre conamur. **N**on deessent ratōnes et ex-
empla nisi breuitatis amor obstaret et si n̄
experientia doctrice pateret veritas. **P**re-
terea quod additur de conscientia do-
mini **B**enedicti satis dissoluitur per hoc
idem dictum q̄ etiam vbi mala fuissent p̄-
perrata illa potest salua conscientia p̄ do-
no et utilitate tanti negocij complendi/ole-
rando dissimulare. **S**icut regulariter vez
est q̄ prelatus non solum potest imo debz
aliqua agere vel omittere propter genera-
lem inclinationem subditorum. vbi etiā
quandoq̄ mala esset/que alias agere v̄l o-

mittere in graue delictum sibi verteretur.
Juxta quod inferunt aliqui qd etiam vbi
via cessionis minus bona fuisset. tamē at-
tentis deliberationibz omnium subditorum
super postulatione huius vie / dominus
Benedictus illā acceptare tenebat / sicut nūc
acceptauit / q̄tumcūq; alias ad eā acceptā-
dam nō fuisset artat / vel artandus. Sed h
omittam. volumus enī nihil discuti de factis
hacten / vel inde. Rursus ea q̄ facta sunt in
p̄motionibz / et similibz durate subtractione
auctoritata sunt p̄ ordinarios loco / ad q̄s
ge iure cōi spectabāt talia. Cur ergo nō po-
terit dñs Benedictus p̄sumere illos / qui a se
aut p̄decessoribz suis fuerant ad hec electi
et p̄mori / imemores nō fuisse sue salutis. q̄
re neq̄bit absq; scruplo tolerare ne dicam
approbare q̄ facta sunt. ¶ Deniq; qd sub-
iungit de venia singillatim postulada mas-
gis ad verecundā multoz turbationē qm
ad tranquillitē et pacē satis eē debet p̄-
stulatio venie generalis et modis honestis
executa. ¶ Facit p̄dictis qd oīa sacramē-
ta / nisi forte p̄nia / vim suā habēt / vt collatō
ordinū baptisim / et similia / q̄tumcūq; fue-
rint a peccatoribz distributa. stantē tñ debi-
ta intētionē faciēdi q̄ ecclia facere intēdit / et
p̄cipue vbi nō est affectata ignorātia iuris /
sed ex facti iusticia peccatū extortū ē. p̄fecta
non crūt reordinādi iam ordinati. ¶ Dein
de tertio obijcient aliq̄ cōtra idē secundū et
tertiū expediēs. et dicēt qd implicatō est i ter-
minis / vt dñs Benedicto fiat obediā tanq̄
summo p̄ncipi. et nihilominus coartē eius
p̄tās ad certa / et p̄ ceteros modos / et qd sibi
coadiutores sociēt. ¶ Sed rōdemus p̄-
mo iuxta positionē illoz q̄ subtractionē qd
licite fieri potuisset cōfirmat. sic reuera aut
in isto aut in multis casibz pot̄ euenire. Dici-
mus itaq; qd papalis dignitas nō p̄ extollē-
tia aut fauore p̄sone / s; p̄ ecclie vtilitate a
p̄p̄o statuta ē / quā obzē fm exigentiā vtilita-
tis ecclie / tanq̄ finis / d; hec dignitas agibi-
lia sua moderari. p̄stīm in eis q̄ nō sūt exp̄s-
sa in iure diuino. Hoc enī dicere eēt de iure
naturali cuiuslibet pollicie qd violari non
pōt aut mutari. Si q̄ p̄tingit qd p̄dicta fie-
ri sit expediēs peccā / attentis circūstātijs
negocioz / aut vid; p̄ culpā dñi Bndicti
seu aliq̄s ei / additiōes / min / ciuiles et vtilēs
ecclie. et vbi nō eēt culpabiles / aut p̄pter
generalē affectiōz et deliberationē omnium
subditoz / etiā vbi errarent et minus bene

iudicarent / dicim / non solū ista licere fieri
imō posse p̄surgere obligatōne ad agendū
¶ Acq; in h̄ derogat auctatī papali neq; ple-
nitudini potestatis sue collate sibi a p̄p̄o s;
implet. Nā posse mala et in expediētia ec-
clesie facere / q̄s diceret eē posse / q̄s crederet
hoc a christo collatū extitisse. Porro de istis
tp̄alibus admistrationibz ecclie / possessi-
onū / iuriū / beneficiōz / et similibz p̄p̄s p̄ se
ip̄m imediate nullaten / se intrōmisit / nec
ordiare curauit. sciēs et volēs talia eē varia-
bilis fm exigentiā tempoz / p̄sonaz / et loco-
rū / ad cōmunē ecclie vtilitatē. nō ad vniū
aut paucoz singularē pompā / aut inutiles
vanitates / siue voluntatē. Ratio postulat
nec negam / vt dñs pape et suis cardinali-
bus fiat sufficiens p̄uisio de bonis ecclie /
sticis / sicut olim summo sacerdoti inferior
res / suas dēimas offerebā. S; hec p̄uisio
nonne poterat adimpleri / absq; h̄ qd necesse
se sit ex toto ius ordinariorz cassari / vt suspē-
di. ¶ Profecto sic. Postremo dicēt aliq̄
hec via q̄ dicitur media compleri non potest
absq; cōsilio huius obediētie generalis / et ita
cadit in illud qd videt velle fugere. Dicim
dem / qd si cōsiliū generale nō q̄reret fieri ni-
si sub modificationibz tactis in hac via me-
dia. non videret incōueniēs aut periculus
celebrare h̄mōi cōsiliū. Lessaret enī omnia
q̄ cōtra ip̄ius vtilitatē audiuim / allegari.
Nihilominus illud cōsiliū neq; iudicam
necariū p̄ p̄plemēto celeriori et faciliiori hu-
ius vie. et absq; impens / innūeris / et tractu
tp̄is. qd nūc interim p̄susq; ista concordata
sint / dubia quedā oriunt sup̄ p̄uocatione
cōsiliū / et q̄busdā similibz / q̄ dicit cessant. Du-
bitabit forte aliq̄ qd dñs Bndictus audita
ista via illā aut impediet / aut nō cōcorda-
bit. Propterea forte tutius est / vt ante oīa
secrete / q̄tum fieri poterit / hēatur p̄sensu
maioz omnium istius obediētie / aut saltē p̄-
cipalium / vt cōi consensu totius sue obediē-
tie / fiat oblatio talis / cui vniuersali p̄sen-
sui si renuat assentire. quis nō videbit tūc
ei / modū p̄cedendi penit / improbabilem
eē. quis non iudicabit ab eo iure recedēdū
fore. Non. n. poterit aliq̄ tergiversatione /
fauore / scismatis et subuersiōis ecclie de-
negari. ¶ Ex si quis ad extremū dubitauit
rit similitē de principibz alijs qd nō appro-
babūt viā hanc mediā / fatemur h̄ non vsq;
quaq; certū esse / nisi put in moralibz sumē-
da est certitudo ex his q̄ vt i pluribz fm ve-

similes et probabiles coniecturas eueniunt
 Si in oibus pdicta via nihil petit diffici-
 le aut onerosum vel inhonestum/queritur
 propter quid principes et plati debeant impro-
 bare/maxime pro tanto bono reuentionis
 obedientie huiusmodi totalis obrinendo. Quid
 enim graue erit quod oia indulgeant pterita / et
 non discant qd dñs Benedictus habeat
 et bonos ptilarios nō suspectos cuiusqz
 pti/fm quoz iudiciū agat qd actur⁹ est/ qz
 ipse a vindicando prias aut alienas iniurias
 immunis sit/ et deo committat/ aut certe
 vniuersali bono ecclesie et pacis illas donet
 Idē dicim⁹ de subditis qbuscuqz erga do-
 minū Bndictū. Profecto nihil istoz diffi-
 cile ē nisi forte apud illos/ apud qd hūilitas et
 caritas et ecclesiastica vnitās fuerint onerosae/
 sed q turbationibz gaudent et querunt q sua
 sua sunt/ nō q Jesu xpi. Aut q suis senten-
 tijs ceruicosa aiositate nimis credūt. Aut
 si difficilia esse ista quisqz contēderit/ animi
 aduertat ille obsecro si plures sint in alijs
 vjs/difficultates et ambages/auriam ali-
 qua oī difficultate carentē afferat i mediū
 nos letis animis cōplectemur. Ex si h vel
 facere nō vult/ vel qd magis credim⁹/ non
 pot tunc cū aliqd agere necesse sit/ pgar nō
 biscum in hanc sniam/ et attendat qd plus
 beāt dñi p ecclesia/ vel sic stare/ imo qtridie
 magnis lapsibz corruere/ et dñm Bndictū
 incarcerationatū esse/ et cardiales suis honoribz
 spoliatos/ et pncipes ad pentionē piculosaz
 dispositos videre/ aut q ita sparem⁹ nos
 p hanc reuentionē pma et totalē huiusmodi obedi-
 e q cū alia celeriter et vtiliter tractare valea-
 m⁹/ et qliter/ si qd qsiuerit/ iā in pteritū ē
 et a prudentiōibz erit diligent⁹ inqrendū
 et inueniendū facilius.

Finit.

Decreta in sessione

publica cōcilij generalis Constantien. die
 sabbati. x. octobris Anno. Mcccxxvij. Et
 pmo pbemū sup futuris cōcilijz celebra-
 dis/ et puisione aduersus futura scismata

Requēs generalij cōcilijz ce-
 lebratio/ agri dñici precipua
 cultura est. qv ptes spinas et
 tribulos heresū/ erroz et scis-
 matū extirpat. excessus corri-
 git. deformata reformat. et vineā dñi ad fru-
 gē vberissime fertilitatis adducit. Illoz vo-

neglectis pmissa disseminat atqz fouet.
 Dec pteritoz tempoz recordatio/ et pntiū
 pnsideratio/ an oculos nros ponūt. Ea pnt
 hoc edicto ppetuo sancim⁹. decernim⁹ atqz
 ordinamus/ vt amodo generalia concilia
 celebrent. Ita q pmi a fine huius cōcilij i
 qnquennij immediate sequēs. Secundū
 vō sine illi⁹ mediate sequētis concilij in
 septennij/ et deinceps in decennij ppetuo
 celebrent/ in locis q summus pntifex p mē-
 sem ante finē cuiuslibet concilij approban-
 te et pntiente concilio/ vel in eius defectū
 ipm conciliū deputare et assignare teneat/
 vt sic p quādā continuationē semp aut pfi-
 liū vigeat. aut p tmini puidētiā expectet.
 Quē terminū liceat summo pntifici de frat-
 suoz scē romae eccie cardinaliū ptilio/ ob-
 emergētes forte casus abbreviare/ s nulla
 ten⁹ proget. Locū aut p futuro cōcilio cele-
 brādo deputatū abiqz euidentī necitate nō
 mutet. s si forte casus aliqz occurrerit q ne-
 cessariū videret ipm locū mutari puta ob
 diōis guerra et pestē aut silis. Tūc liceat su-
 mo pntifici de pdictoz frat- aut duaz pti-
 um ipoz pnsensu atqz s bscptōe/ alij locū p-
 us deputato loco viciniorē et aptū sb eadez
 tū natione/ surrofare. nisi idē vl' sile ipedi-
 mētū p totā illā nationē vigeret. tūc ad ali-
 quē aliū locū viciniorē alteri⁹ nationis aptū
 hmodi cōcilij potit pducari. ad quez plati et
 alij q ad cōcilij solēt cōuocari/ accederē tene-
 ant ac si a pncipio locū ille fuisset deputatus
 Quā tū loci mutationē vl' termi breuiatoz
 teneat dicit summo pntifex ltime/ et semel p an-
 nū an pfixū tmini publicare/ et irimare vti
 ad ipm conciliū celebrandū pdicti possunt
 statim termino cōuenire. **S**i vero qd
 absit in futurū scisma oriri contingeret/ ita
 q duo vel plures p summis pontificibz se-
 gerent. a die quo ipi duo vel plures insi-
 gnia pontificatus publice assumpserint.
 seu administrare ceperint. intelligatur ipi
 iure terminas concilij tunc forte vltra an-
 num pendens/ ad annū pimum breuiat⁹
 ad quos omnes prelati et ceteri qui ad con-
 cilium ire tenentur/ sub penis iuris et alijs
 per concilium imponendis/ absqz alia vo-
 catione conueniāt. Necnon imperator ce-
 teriqz reges et principes personaliter vel p
 solennes nuncios tanqz ad commune in cō-
 dium extinguendum/ per viscera misericor-
 die Jesu christi ex nunc exorati cōcurrant.
 Et qlibet ipoz p romano pntifice se gerēs

